

Uchwała z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 115/09

Sędzia SN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Wojciech Katner

Sędzia SN Grzegorz Misiurek

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku "T.B.o.N.Y.M." w N.J. (USA) przy uczestnictwie "F.W.P.Ł." S.A. w Ł. o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 20 stycznia 2010 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 2 września 2009 r.:

"Czy wynikający z odesłania na podstawie art. 29 "b" Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U.UE.L.00.160.1) krąg podmiotów uprawnionych do wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego zakreśla art. 20 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.), czy też art. 407 ww. ustawy?"

podjął uchwałę:

Krąg podmiotów uprawnionych do wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego zakreśla art. 407 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.).

Uzasadnienie

Zagadnienie prawne powstało przy rozpoznaniu przez Sąd Okręgowy zażalenia na postanowienie oddalające wniosek o wszczęcie w Polsce wtórnego postępowania upadłościowego. Z wnioskiem takim wystąpił wierzyciel z siedzibą w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, powołując się na fakt ogłoszenia w stosunku do dłużnika głównego postępowania upadłościowego we Francji na podstawie art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady WE nr 1346/2000 z dnia 2 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.Urz. WE L 160 z dnia 30 czerwca

2000 r. ze zm., polska wersja: wydanie specjalne Dz.Urz. U.E., rozdział 19, s. 191 ze zm. i sprost. – dalej: "rozporządzenie") i wskazując, że polskie sądy mają jurysdykcję krajową do otwarcia wtórnego postępowania upadłościowego zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia. Wierzyciel podniósł, że wszczęcie w Polsce wtórnego postępowania upadłościowego ma uzasadnienie w art. 27 rozporządzenia, a swoją legitymację do wszczęcia tego postępowania wywiódł z art. 20 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm. – dalej: "Pr.u.n."), w związku z art. 29 lit. b rozporządzenia. Sąd Rejonowy, oddalając wniosek, miał na względzie treść art. 407 Pr.u.n., w świetle którego wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego może nastąpić na wniosek wierzyciela, który ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce.

Rozpoznając zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji Sąd Okręgowy powziął wątpliwość co do tego, czy w kontekście art. 29 lit. b rozporządzenia krąg osób uprawnionych w Polsce do wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego określać należy na podstawie art. 20 ustawy, czy też miarodajny jest w tym względzie art. 407 Pr.u.n.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 20 Pr.u.n. określa w sposób generalny, kto może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, przyznając legitymację do złożenia wniosku każdemu z wierzycieli dłużnika. Z kolei art. 407 ust. 1 Pr.u.n. reguluje legitymację czynną do złożenia wniosku o wszczęcie w Polsce wtórnego postępowania upadłościowego, ograniczając tę legitymację tylko do wierzycieli, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z zasadą *lex specialis derogat generali* w zakresie wtórnego postępowania upadłościowego zastosowanie ma art. 407 ust. 1, a nie art. 20 Pr.u.n.

Zgodnie z art. 378 ust. 1 Pr.u.n., przepisów z zakresu międzynarodowego postępowania upadłościowego nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Polska jest stroną, albo prawo organizacji międzynarodowej, której Polska jest członkiem, stanowi inaczej. Stosowanie zatem art. 20 ustawy przy ocenie legitymacji do wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego wchodziłoby w grę tylko wówczas, gdyby umowa międzynarodowa albo prawo organizacji międzynarodowej wyłączało dopuszczalność odrębnej regulacji przez prawo wewnętrzne kręgu podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem w takim

postępowaniu, od uregulowania dotyczącego postępowania upadłościowego w ogólności.

Od czasu przystąpienia do Unii Europejskiej obowiązują Polskę przepisy rozporządzenia. Na mocy art. 28 rozporządzenia, jeżeli jego przepisy nie stanowią inaczej, wtórne postępowanie upadłościowe podlega prawu państwa członkowskiego, na terytorium którego zostało ono wszczęte. W art. 29 określono podmioty uprawnione do złożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego; podmiotami takimi są syndyk postępowania głównego oraz każda inna osoba lub organ, której prawo do złożenia przedmiotowego wniosku wynika z przepisów prawa państwa wszczęcia postępowania wtórnego. Z art. 29 rozporządzenia wynika wprost odesłanie do przepisów krajowych dotyczących wszczęcia postępowania wtórnego, a więc w przypadku Polski do art. 407 Pr.u.n. Wyraźne rozdzielenie pojęcia postępowania głównego i postępowania wtórnego występuje w polskiej wersji językowej rozporządzenia, a także w wersji niemieckiej i litewskiej. W innych wersjach językowych rozporządzenia mówi się ogólnie o postępowaniu upadłościowym. Należy zauważyć, że pojęcie wtórnego postępowania upadłościowego występuje tylko w niektórych państwach członkowskich Unii. Z tego faktu wynikają różnice terminologiczne poszczególnych wersji językowych rozporządzenia, w żadnym jednak razie nie ma podstaw do przyjmowania, że przepisy rozporządzenia zakazują regulowania legitymacji czynnej we wtórnym postępowaniu upadłościowym odmiennie niż w postępowaniu głównym. W państwach członkowskich, w których nie ma odrębnych przepisów określających, kto może wystąpić z wnioskiem o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego, stosuje się ogólne przepisy o upadłości. Obowiązująca w Polsce ustawa odmiennie określa legitymację do wszczęcia głównego postępowania upadłościowego (art. 20) i do wszczęcia wtórnego postępowania (art. 407), dlatego według polskiej wersji językowej art. 29 rozporządzenia uzasadnione jest odesłanie do przepisów o wtórnym postępowaniu upadłościowym, a nie do przepisów o postępowaniu upadłościowym w ogólności.

Z tych względów na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozstrzygnął przedstawione zagadnienie prawne, jak w uchwale.